

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล วัดเหมืองแดง กองการศึกษาเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 182 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล วัดเหมืองแดง กองการศึกษาเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 31 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานเรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 ชั่วโมงซึ่งประกอบด้วย

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 นานาสาระปัญหา
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ปัญหาชวนคิด
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ปัญหานี้มีทางออก
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ร่วมด้วยช่วยกันแก้
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ตรวจสอบปัญหา

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน (Pre test – Post test) ซึ่งประกอบด้วยแบบปรนัย 4 ตัวเลือกที่มีคำตอบถูกต้องเพียงข้อเดียว แบบปรนัยจำนวน 30 ข้อ แบบอัตนัย 1 ข้อ แบบอัตนัย 10 ข้อใช้เวลา 50 นาที

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานเรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 5 แผน ได้ทำการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานและเอกสารสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งขอบข่ายเนื้อหาของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง วิชาภาษาไทย

1.3 ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการอ่านจับใจความในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ของนักเรียน

1.4 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการอ่านจับใจความแล้วนำมาเนื่อหามารวบรวมประยุกต์ใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น และความสนใจของผู้เรียน

1.5 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.6 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.6.1 กำหนดหัวเรื่อง หรือชื่อแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน

1.6.2 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา

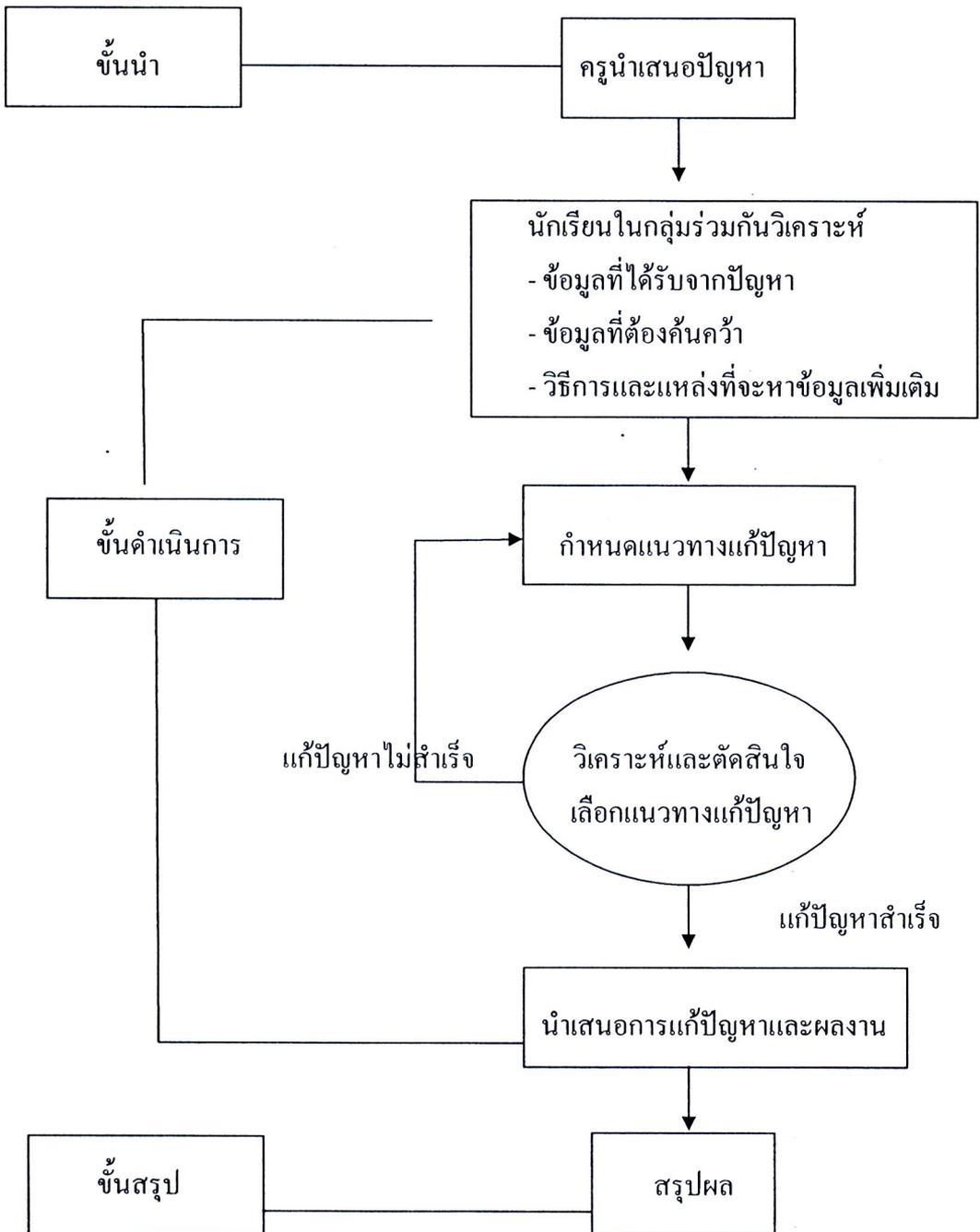
1.6.3 กำหนดเวลาที่ใช้ให้สอดคล้องกับเวลาที่สถานศึกษากำหนด

1.6.4 กำหนดหัวข้อสาระการเรียนรู้

1.6.5 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมสรุปการเรียนรู้

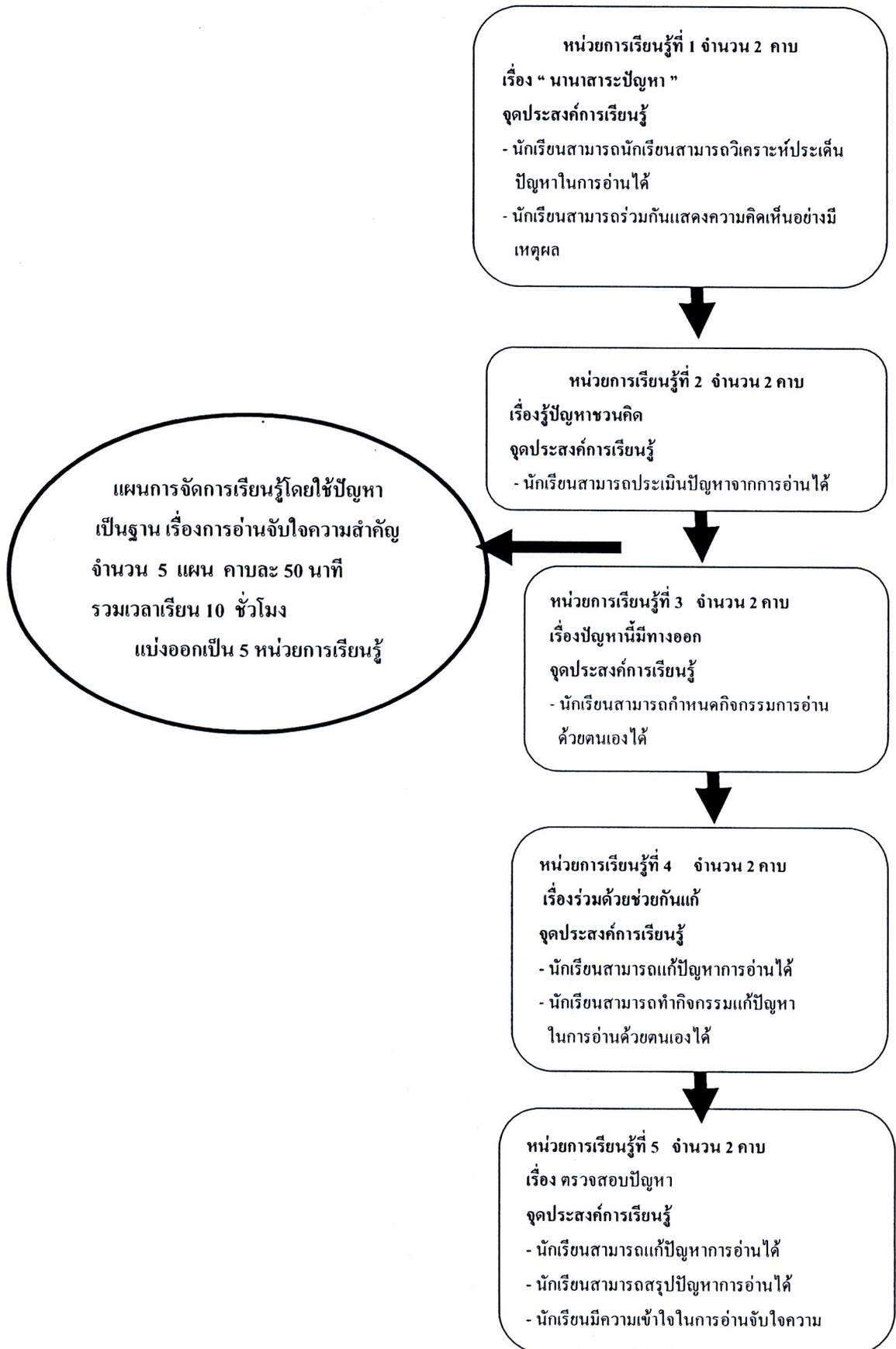
1.6.6 กำหนดการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงมาตรฐาน การเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียนที่และ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน

1.6.7 เรียบเรียงนำเสนอภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งเรียบเรียงโดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน เรื่องการอ่านจับใจความ โดยประยุกต์จากขั้นตอนของเครกเกอร์ (Kreger, 1998, หน้า 45) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

แผนภูมิ 2 ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.7 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องการอ่านจับใจความ จำนวน 5 แผน โดยแต่ละแผนมีรายละเอียดในการจัดการเรียนรู้ตามผังมโนทัศน์ ดังต่อไปนี้

แผนภูมิ 3 ผังมโนทัศน์แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน

1.8 นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเนื้อหา และหาค่า IOC (ตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (ภาคผนวก) ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 31 คน

2. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจความ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre test – Post test) เรื่อง การอ่านจับใจความ

ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบทดสอบโดยใช้ปัญหาเป็นฐานสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้ปัญหาเป็นฐานให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน โดยข้อสอบเป็นแบบปรนัยเป็นชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ แบบอัตนัย 1 ข้อ แบบอัตนัย 10 ข้อ

2.2 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเนื้อหา

2.3 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้เรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความไปแล้ว คือโรงเรียนสาธิตเทศบาลบ้านเขตนวัน กองการศึกษาเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 กองการศึกษาเทศบาลเมืองแพร่ จำนวน 42 คน

2.5 นำผลการทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความรายข้อและรายฉบับ โดยหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ด้วยเทคนิค 50 % กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ (พร้อมพรรณ อุดมสิน, 2544, หน้า 143)

2.6 คัดเลือกแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เกณฑ์การคัดเลือกมีดังนี้ ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 ถึง .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ปรากฏว่าได้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ตรงตาม

เกณฑ์จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.78 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.26 ขึ้นไป

2.7 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรคูเคอร์ – ริชาร์ดสัน 20 (ศิริชัย กาญจนาวาสี, 2548, หน้า 60) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.80 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้ จำนวน 30 ข้อ ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน ถึงวันที่ 14 ตุลาคม 2554 ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหาร โรงเรียนเทศบาลวัดเหมืองแดง จังหวัดแพร่ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 31 คน เกี่ยวกับการอ่านจับใจความของนักเรียนแล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับนักเรียน
3. หลังการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 31 คนแล้ว ได้นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านหลังเรียน เรื่องการอ่านจับใจความ ทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง
4. นำข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนทั้งก่อนการเรียนและหลังการเรียนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยการทดสอบค่า t (t -test)
5. เสนอผลการตรวจให้คะแนนข้อสอบอัตโนมัติที่นักเรียนทำ และมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรวมโดยตรวจเป็นรายข้อดังตาราง 1

ตาราง 1 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนข้อสอบอัตนัย

ประเด็นการให้ คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	2	1	0
เข้าใจความหมายของ คำ สำนวนและตอบ คำถามจากเรื่องที่อ่าน	ตอบคำถามจากเรื่องที่ อ่านถูกต้องทุกคำถาม	ตอบคำถามจากเรื่องที่ อ่านผิด 3 ข้อ	ตอบคำถามจากเรื่องที่ อ่านผิดมากกว่า 3 ข้อ
การเรียงลำดับเนื้อหา	การเรียงลำดับเนื้อหา ได้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	การเรียงลำดับเนื้อหา ได้ได้แต่ขาดความ ต่อเนื่อง	การเรียงลำดับเนื้อหา วกวนและสับสน
การเล่าเรื่องและ สรุปเรื่อง	เล่าเรื่องได้ถูกต้อง ตามลำดับเนื้อหา	เล่าเรื่องได้ถูกต้องได้ แต่ขาดความต่อเนื่อง แต่สรุปเรื่องไม่ได้	เล่าเรื่องวกวนสับสน ไม่สามารถสรุปเรื่อง ได้
การสรุปข้อคิดจาก เนื้อหาที่อ่านแผนภาพ โครงเรื่อง	สรุปข้อคิดได้สัมพันธ์ กับเนื้อหาและชัดเจน	สรุปข้อคิดได้สัมพันธ์ กับเนื้อหาแต่ไม่ชัดเจน	สรุปข้อคิดไม่สัมพันธ์ กับเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการพัฒนาการอ่านของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหา
เป็นฐานมีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์คะแนนพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนเรียนและ
หลังเรียน จากคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ แบบปรนัย 30 ข้อ และ
แบบอัตนัย 1 ข้อ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่